

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ
СЕМЕНА КУЗНЕЦЯ

ТЕЗИ ДОПОВІДЕЙ

**Всеукраїнська науково-практична конференція
«Сучасні тенденції та розвиток соціально-
економічних систем»**

*в межах реалізації проєкту Erasmus+ Jean Monnet Module
«Інституційні трансформації фінансової системи в епоху
цифрової економіки: досвід ЄС для України»
(Грантова Угода № 101127532).*

29 квітня 2026 р.
м. Харків

Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції «Сучасні тенденції та розвиток соціально-економічних систем»: (в межах реалізації проєкту Erasmus+ Jean Monnet Module «Інституційні трансформації фінансової системи в епоху цифрової економіки: досвід ЄС для України» (Грантова Угода № 101127532): тези доповідей, 29 травня 2026 р. – Харків: Харківський національний економічний університет імені Семена Кузнеця, 2026.

Наведені тези пленарних та секційних доповідей за теоретичними та практичними результатами наукових досліджень і розробок. Представлені результати теоретичних і практичних досліджень у галузі економіки, управління, підприємництва, готельно-ресторанного та туристичного бізнесу, публічного управління, фінансової системи та облікових практик, а також правничих наук.

Відповідальний за випуск:

Власенко Т. А.

Роботи надруковані з авторських оригіналів, що надані оргкомітету, за авторської редакції.

Електронний варіант матеріалів конференції доступний на сайті конференції:

<http://www.kafepm.hneu.edu.ua/>

<i>Козін Даниїл Андрійович</i>	307
ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ОБОРОТНИХ КОШТІВ В КОНТЕКСТІ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВА	
<i>Клименко Дар'я Олександрівна</i>	310
ІННОВАЦІЙНА ПОЛІТИКА ПІДПРИЄМСТВА ЯК ІНСТРУМЕНТ ВІДНОВЛЕННЯ ТА РОЗВИТКУ ЕКОНОМІКИ В ПОВОЄННИЙ ПЕРІОД	
<i>Kondrat Iryna Yuriivna, Ozarkiv Ihor Stepanovych</i>	313
CASCADE FUNDING AS A “LAST MILE” MECHANISM IN THE IMPLEMENTATION OF NEW EUROPEAN BAUHAUS PROJECTS	
<i>Крат Анна Іванівна</i>	315
ПРОФЕСІЙНИЙ ТА ОСОБИСТІСНИЙ РОЗВИТОК ПЕРСОНАЛУ ОРГАНІЗАЦІЇ	
<i>Неізнана Олена Володимирівна, Волощук Дмитро Ігорович</i>	318
ТРАНСФОРМАЦІЯ ДЕПОЗИТНОЇ ПОВЕДІНКИ НАСЕЛЕННЯ ЯК ЧИННИК ФОРМУВАННЯ РЕСУРСНОЇ БАЗИ БАНКІВ В УМОВАХ ЕКОНОМІЧНОЇ НЕСТАБІЛЬНОСТІ ТА ВОЄННИХ ВИКЛИКІВ	
<i>Naumik-Gladka K.G.</i>	320
TRENDS IN SOCIO-ECONOMIC DEVELOPMENT AND INNOVATIVE EDUCATIONAL TOOLS: THE EXPERIENCE OF THE ACE-EX PROJECT	
<i>Ревенко Олена Вікторівна</i>	322
ІННОВАЦІЙНО-ОРІЄНТОВАНИЙ РОЗВИТОК ПІДПРИЄМСТВ В УМОВАХ ПЕВНОЇ СТРУКТУРНОЇ ЗРІЛОСТІ НАЦІОНАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ	
<i>Сотникова Анастасія Володимирівна</i>	325
СТРАТЕГІЧНИЙ РОЗВИТОК АГРАРНИХ ПІДПРИЄМСТВ В УМОВАХ ВПРОВАДЖЕННЯ СМАРТ-ТЕХНОЛОГІЙ	
<i>Wei Ren, Iershova Natalia</i>	328
IDENTIFICATION OF PROBLEM AREAS, RISKS, AND MANAGEMENT RESPONSES IN THE COMPANY'S HUMAN RESOURCES MANAGEMENT SYSTEM IN A TURBULENT AND UNCERTAIN MODERN BUSINESS ENVIRONMENT	
<i>Чередник Анна Олегівна, Суббота Валерія Русланівна</i>	330
ЕФЕКТИВНІСТЬ ВИКОРИСТАННЯ ВИРОБНИЧИХ ПОТУЖНОСТЕЙ АГРАРНОГО ПІДПРИЄМСТВА ЯК ОСНОВА ЙОГО КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ	
<i>Чередник Анна Олегівна, Курилко Олена Романівна</i>	332
ПОТЕНЦІЙНІ НАПРЯМИ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ДІЯЛЬНОСТІ АГРАРНОГО ПІДПРИЄМСТВА	
<i>Яворовський Дмитро Андрійович, Тітов Родіон Юрійович, Константиновський Леонід Леонідович</i>	334
МЕНЕДЖМЕНТ ПОКОЛІННЯ Z	

Не менш важливим є формування стратегічного фінансового резерву. Реалізація виваженої резервної політики спрямована на підтримку безперервності діяльності. Це передбачає не лише наявність «фінансової подушки», а й управління її структурою. Формування резервів у найбільш високоліквідних формах дозволяє підприємству швидко реагувати на непередбачувані витрати без залучення дорогого зовнішнього капіталу.

Таким чином, за результатами проведеного аналізу доведено, що зміцнення фінансової автономії також дозволяє підприємству зберігати операційну незалежність, що в умовах обмеженого доступу до банківського кредитування стає визначальним фактором виживання та подальшого розвитку.

Перелік використаних джерел:

1. Герасименко Ю. С. Економічна безпека діяльності підприємства: навчально-методичний посібник. Біла Церква: БІНПО ДЗВО «УМО» НАПН України, 2024. 212 с. DOI: <https://surli.cc/lqbwjl>
2. Поддєрьогін А. М. Фінанси підприємств: підручник. Київ: КНЕУ, 2013. 519 с. URL: <http://moodle.nati.org.ua/mod/resource/view.php?id=9683>
3. Покропивний С. Ф. Економіка підприємства: підручник. Київ: КНЕУ, 2001. 528 с. URL: https://pdf.lib.vntu.edu.ua/books/Pokropivnogo_2001_528.pdf
4. Кубецька О. М., Остапенко Т. М., Палешко Я. С. Управління оборотними активами підприємства в особливих умовах. *Бізнес Інформ*. 2022. № 8. С. 159–165. DOI: <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2022-8-159-165>
5. Перезозова І., Павлова Г. Управління оборотними коштами підприємства в умовах нестабільності економіки. *Економіка та суспільство*. 2023. № 52. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2021-26-12>

УДК 658.589:330.341.1

ІННОВАЦІЙНА ПОЛІТИКА ПІДПРИЄМСТВА ЯК ІНСТРУМЕНТ ВІДНОВЛЕННЯ ТА РОЗВИТКУ ЕКОНОМІКИ В ПОВОЄННИЙ ПЕРІОД

Клименко Дар'я Олександрівна*, здобувачка 4 курсу першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, ОП «Економіка підприємства», Харківського національного економічного університету імені Семена Кузнеця, м. Харків, Україна, Dasha.lebedynets2004@gmail.com

Післявоєнний період характеризується масштабним руйнуванням інфраструктури, втратою виробничих потужностей, порушенням ланцюгів постачання та значним спадом економічної активності. За міжнародними оцінками, економіка України зазнала суттєвого скорочення, а загальна вартість відновлення оцінюється у сотні мільярдів доларів, що підкреслює безпрецедентний масштаб викликів [5]. У таких умовах традиційні підходи до відновлення економіки, засновані на відтворенні довоєнних моделей господарювання, виявляються недостатніми, оскільки вони не враховують нові реалії функціонування бізнесу, зокрема дефіцит ресурсів, зміну структури попиту та посилення глобальної конкуренції. Формується потреба в принципово нових підходах, де інноваційна політика виступає ключовим інструментом не лише для відновлення економічної активності, а й для формування сучасної, конкурентоспроможної та стійкої економічної системи загалом [1, 2]. Важливість інновацій у післявоєнний період зумовлена їхньою здатністю забезпечувати ефективне використання обмежених ресурсів і прискорювати процеси відновлення. У ситуації, коли підприємства стикаються з нестачею фінансових, матеріальних і трудових ресурсів, саме інноваційні рішення дозволяють досягати вищих результатів за менших витрат. Автоматизація виробництва,

**Науковий керівник* – Ревенко О. В., к.е.н., доцент кафедри економіки підприємства та організації бізнесу, ХНЕУ ім. С. Кузнеця

цифровізація бізнес-процесів, використання аналітики даних і нових технологій управління сприяють підвищенню продуктивності праці та оптимізації витрат [3]. Це дозволяє підприємствам швидше відновлювати діяльність, адаптуватися до нових умов і забезпечувати стабільне функціонування навіть за наявності значних обмежень.

Не менш важливою є роль інновацій у формуванні довгострокових конкурентних переваг і забезпеченні структурної трансформації економіки. Післявоєнне відновлення створює унікальне “вікно можливостей” для переходу від застарілих моделей господарювання до сучасних, технологічно орієнтованих систем. Впровадження інновацій дозволяє підприємствам інтегруватися на глобальні ринки, розширювати канали збуту, підвищувати якість продукції та відповідати міжнародним стандартам. Таким чином, інновації виступають не лише засобом подолання наслідків кризи, а й фундаментом для формування нової економіки, орієнтованої на сталий розвиток, технологічний прогрес і підвищення рівня конкурентоспроможності на світовому рівні [4]. Одним із визначальних напрямів післявоєнного розвитку є цифрова трансформація підприємств. Роль цифрових технологій у відновленні економіки підтверджується сучасними міжнародними дослідженнями, які наголошують на їхній здатності прискорювати економічне зростання, підвищувати ефективність використання ресурсів та забезпечувати координацію між економічними агентами [6]. У практичній площині це проявляється у впровадженні CRM- та ERP-систем, автоматизації бізнес-процесів, використанні аналітики даних і штучного інтелекту для ухвалення управлінських рішень. Такі рішення дозволяють підприємствам функціонувати в умовах обмежених трудових і фінансових ресурсів, знижувати операційні витрати та забезпечувати безперервність діяльності навіть за нестабільного середовища. Важливу роль у післявоєнному відновленні відіграють інновації у виробничій сфері. Руйнування виробничих об'єктів створює не лише проблему, а й можливість для якісного оновлення виробничих систем. Перехід до гнучких виробничих моделей, впровадження автоматизованих систем, використання технологій Інтернету речей, великих даних і цифрового моделювання дозволяють формувати більш ефективні та адаптивні виробничі процеси. Наукові підходи до післявоєнної реконструкції наголошують на необхідності модернізації економіки, а не простого відновлення її попереднього стану, що сприяє підвищенню продуктивності та довгостроковій конкурентоспроможності підприємств [2].

Трансформації зазнає також логістична сфера, оскільки війна порушує традиційні маршрути постачання та ускладнює доступ до ресурсів. У цьому контексті інновації в управлінні ланцюгами постачання стають критично важливими. Використання цифрових платформ для моніторингу поставок у режимі реального часу, оптимізація маршрутів за допомогою алгоритмів, а також впровадження електронного документообігу сприяють підвищенню прозорості та надійності логістичних операцій. Дослідження у сфері транспортних систем підкреслюють, що цифровізація логістики є одним із ключових факторів забезпечення стійкості економіки в умовах післявоєнної трансформації [3].

Зміни відбуваються і в підходах до маркетингу та побудови бізнес-моделей. Скорочення внутрішнього попиту зумовлює необхідність виходу підприємств на міжнародні ринки. Цифрові інструменти, зокрема електронна комерція, онлайн-платформи, соціальні мережі та технології віртуальної реальності, створюють можливості для залучення нових клієнтів незалежно від географічного розташування підприємства. Така трансформація сприяє диверсифікації доходів і підвищенню стійкості бізнесу до локальних економічних коливань [1]. Організаційні інновації формують основу адаптивності підприємств у післявоєнний період. Використання гнучких моделей управління, впровадження дистанційної та гібридної роботи, розвиток аутсорсингових практик і партнерських взаємодій дають змогу оптимізувати структуру витрат і підвищити ефективність управління. Підприємства, здатні швидко змінювати організаційні підходи, отримують значні переваги в умовах невизначеності та динамічного ринкового середовища [2].

Важливими є також екологічні та енергоефективні інновації, що відповідають сучасним глобальним трендам розвитку. Післявоєнна відбудова створює передумови для переходу до більш сталих моделей господарювання, що базуються на використанні відновлюваних джерел

енергії, ресурсозбереженні та принципах циркулярної економіки. Такі підходи не лише зменшують витрати підприємств, а й підвищують їхню привабливість для міжнародних інвесторів і фінансових інституцій, які дедалі більше орієнтуються на ESG-критерії. Інноваційна політика підприємства безпосередньо впливає на рівень інвестиційної привабливості. Міжнародний досвід свідчить, що економіки, орієнтовані на інновації, демонструють вищу стійкість до кризових явищ і швидші темпи відновлення [4]. У сучасних умовах Україна отримує підтримку з боку міжнародних організацій та ЄС, що сприяє розвитку інноваційної інфраструктури, фінансуванню стартапів і інтеграції у глобальні економічні процеси. Важливим аспектом є також підвищення прозорості процесів відновлення. Використання цифрових рішень, зокрема блокчейн-технологій та електронних платформ для управління проектами, дозволяє забезпечити контроль за використанням ресурсів, знизити рівень корупційних ризиків і підвищити довіру з боку інвесторів та міжнародних партнерів. Історичний досвід підтверджує ефективність інноваційного підходу до відновлення економіки. Після Другої світової війни Японія змогла досягти стрімкого економічного зростання завдяки впровадженню новітніх технологій, удосконаленню управлінських практик і розвитку систем контролю якості. Узгоджена інноваційна політика стала основою довгострокової трансформації економіки, що дозволило країні зайняти провідні позиції у світовій економіці.

Особливо показовим є досвід Японії після Другої світової війни, яка опинилася в умовах майже повного економічного колапсу: значна частина промисловості була зруйнована, інфраструктура - пошкоджена, а економіка - дезорганізована. Водночас країна обрала стратегію не просто відновлення, а глибокої структурної модернізації, що базувалася на інноваціях, технологічному розвитку та ефективному державному регулюванні. Ключову роль у цьому процесі відіграв уряд через інституції, зокрема Міністерство міжнародної торгівлі та промисловості (MITI), яке координувало розвиток стратегічних галузей, сприяло трансферу технологій і підтримувало національних виробників. Значна увага приділялася інвестуванню в освіту, наукові дослідження та підготовку кваліфікованих кадрів, що створило основу для довгострокового інноваційного розвитку.

Важливим елементом економічного прориву Японії стало впровадження нових управлінських і виробничих підходів. Зокрема, широкого поширення набули концепції кайдзен (безперервного вдосконалення), виробництво "точно вчасно" та системи тотального управління якістю (TQM). Такі підходи дозволили значно підвищити ефективність виробництва, мінімізувати втрати та забезпечити високу якість продукції. Японські компанії, зокрема автомобільні виробники, активно впроваджували автоматизацію, стандартизацію процесів і тісну кооперацію з постачальниками, що сформувало ефективні та стійкі виробничі системи. У результаті країна змогла перейти від відновлення базових галузей до розвитку високотехнологічного сектору, зокрема електроніки, машинобудування та автомобілебудування. Суттєве значення мало також активне використання інновацій у зовнішньоекономічній діяльності. Японія орієнтувалася на експортно-орієнтовану модель розвитку, що передбачала виробництво конкурентоспроможної продукції для світових ринків. Впровадження інноваційних технологій та управлінських рішень дозволило японським підприємствам швидко завоювати довіру міжнародних споживачів і зміцнити свої позиції на світовому ринку. Водночас держава створювала сприятливі умови для розвитку бізнесу, зокрема надавала фінансову підтримку, надавала податкові стимули та забезпечувала захист національних виробників на ранніх етапах розвитку. Післявоєнне економічне відновлення вимагає не лише відтворення втрачених ресурсів, а й переходу до нової моделі розвитку, в основі якої лежить інноваційна діяльність підприємств. Застосування цифрових технологій, сучасних виробничих рішень та інновацій у логістиці, маркетингу й управлінні дає змогу забезпечити ефективне функціонування бізнесу в умовах обмежених ресурсів і нестабільного середовища. Інновації сприяють підвищенню продуктивності, зниженню витрат, розширенню ринків збуту та інтеграції підприємств у глобальні економічні процеси. Водночас орієнтація на екологічні та енергоефективні рішення формує основу сталого розвитку та підвищує інвестиційну привабливість економіки. Досвід країн, що пройшли через післявоєнну відбудову,

зокрема Японії, підтверджує, що саме інноваційна політика дозволяє забезпечити не лише швидке відновлення, а й довгострокове економічне зростання.

Подальший розвиток досліджень у цій сфері доцільно спрямувати на поглиблене вивчення механізмів впровадження інновацій на рівні окремих підприємств, а також на оцінювання ефективності різних моделей інноваційної політики в умовах післявоєнної трансформації економіки. Особливої уваги потребують аналіз практичних кейсів українських підприємств, адаптація міжнародного досвіду до національних умов і визначення оптимальних інструментів їх державної підтримки.

Перелік використаних джерел:

1. Черкашина Т. Стан і перспективи цифрової трансформації економіки України в контексті побудови глобального інформаційно-мережевого суспільства. ХНЕУ ім. С. Кузнеця. 2025. URL: [https://doi.org/10.31891/2307-5740-2025-342-3\(1\)-31](https://doi.org/10.31891/2307-5740-2025-342-3(1)-31)
2. Тіхонова В., Тішечкіна К. The role of innovation and digitalisation in the post-war economic recovery of Ukraine. Загальні аспекти інноваційного розвитку освітньої галузі в контексті міжнародного співробітництва України: матер. міжнар. наук.-практ. конф. Миколаїв, 2024. с. 88–90.
3. Черничко Т., Росола У., Лінтур І., Нодь О. Інноваційні вектори подолання інформаційної асиметрії в транспортно-логістичному бізнесі. *Modeling the development of the economic systems*. 2026. С. 378-384. <https://doi.org/10.31891/mdes/2026-19-54>
4. Cirera X., Maloney W. F. The Innovation Paradox: Developing-Country Capabilities and the Unrealized Promise of Technological Catch-up. Washington, D.C.: World Bank Group, 2019. URL: <http://documents.worldbank.org/curated/en/322521507638821474>.
5. KPMG. Post-war Reconstruction of Economy: Case Studies, 2022. URL: <https://assets.kpmg.com/content/dam/kpmgsites/ua/pdf/2023/01/post-war-reconstruction-of-economy-en.pdf.coredownload.inline.pdf>
6. OECD. Digitalisation for recovery in Ukraine, 2023. URL: https://www.oecd.org/content/dam/oecd/en/publications/reports/2022/07/digitalisation-for-recovery-in-ukraine_40746fbc/c5477864-en.pdf

UDC 336.145:332.146:721(4-672EU)

CASCADE FUNDING AS A “LAST MILE” MECHANISM IN THE IMPLEMENTATION OF NEW EUROPEAN BAUHAUS PROJECTS

Kondrat Iryna Yuriivna PhD in Economics, Associate Professor, Lviv Polytechnic National University, iryna.y.kondrat@lpnu.ua

Ozarkiv Ihor Stepanovych, PhD student of Finance, Lviv Polytechnic National University, ihor.s.ozarkiv@lpnu.ua

Cascade funding (Financial Support to Third Parties, FSTP) is appropriately viewed as a specific form of financial intermediation within the European Union's public innovation funding system. Unlike traditional models, in which financial resources are transferred directly from the donor institution to the final recipient, the cascading approach employs a multi-level fund distribution structure with intermediary projects. In such a model, strategic planning is carried out at the level of the European Commission or other donors, while the distribution of resources among final beneficiaries occurs through open calls organized by project consortia [1].

This mechanism combines centralized goal-setting with decentralized implementation, aligning with modern approaches to EU policymaking. Functionally, cascade funding serves the key roles of financial intermediaries: it ensures efficient resource allocation, selects promising initiatives, monitors the use of funds, and reduces information asymmetry through local expertise. At the same time, the multi-level structure may be accompanied by increased transaction costs and heterogeneity in the quality of project selection, which requires appropriate management mechanisms.

In the context of innovation systems theory, cascade funding facilitates the expansion of the range of innovation process participants. It engages small and medium-sized enterprises (SMEs),